

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Diumenge 18 de Abril de 1897

Núm. 3.244

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. P. as. 3.500
a provincies trimestre. P. as. 10.000
Extranger i Ultramar. P. as. 12.000
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 6 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografia Mallofré, c. r. r. Ju qu ra, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

SE RETRATA
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LS LABORABLES A PE-
TICIO.

NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS.

OPERA tots

LOS DIUMENGES.

Passaig de Mata, 12,

REUS

Dias de despaig tots los festius.

TRASLADO

La molt antiga y acreditada Papeleria y Fàbrica de capsas de cartró, de la Successora de Joan Ferré y Vergés, que s' trobava situada en lo carrer de Sta. Anna, núm. 6, s' ha traslladat a la Plassa de la Constitució núm. 13.

L' ADVOCAT

RAMON VIDIELLA BALART

ha traslladat son despaig al pis primer de la casa núm. 68 del Arrabal de Santa Ana d' aquesta ciutat.

SECCIÓ DOCTRINAL

Un «palique» de Clarín

Lo sabí catedràtic de la Universitat de Oviedo y correcte escriptor Clarín, ha volgut també ficar la cullerada sobre 'l regionalisme, nada menos que pera venir a fer nos saber que sobre 'l mateix s' han dit *muchas divinas tonterias*. Lo MISMO EN PRO que en contra.

Parla Clarín d' aquest assumpte desde les columnas del il·lustrat setmanari *La Saeta* de Barcelona, pero lo mateix podria ferho desde Madrid o New York, perquè ell, en literatura, es cosmopolita, y això tenim que agrahirli, com també lo que a Catalunya solsament consideri una regió ahont verdaderament hi ha la idea del regionalisme serió, l' únic que ell respecta.

Mes llegint tot lo seu «Palique» tenim que preguntarnos:

Clarín, parla de regionalisme o del seu *petit crédit d' home petit*? Y a aquesta pregunta la contestació seca seria: d' ell.

No analisa 'l regionalisme, y sí, únicament, s' entreté en fer ressaltar las varias classes de regionalisme que a son criteri existeixen, no més pera venir a las conclusions que han de satisfacer a la seva vanitat.

«El regionalismo artificial, es una zarzuela de espectáculo, para que se lezcan los literatos de la lengua. Para que puedan llamarse eminentes unos a otros varios señores que nadie conoce más allá de los límites del respectivo obispado, pongo por ejemplo.»

Y té rahó: los malaguanyats Ixart y Frederich Soler, los eminentes Guimerá, Verdagner, Feliu y Codina, Oller, Balaguer, *literatos de la lengua* no mes son coneguts de son respectiu Bisbat. Los hi falta escriure un llarg article pera un dels diaris de major circulació de New York tractant del moviment literari d' Espanya, encara que fos deixant d' ocupar-se de las obras escritas en castellá, quina llengua per conveniencia podrien dir

que no entenian, plagiant aixís al fogós polemista que farà célebre 'ls Paliques.

Y a res vé lo Palique de que 'ns ocupem referent a regionalisme, donchs qui ha inspirat a Clarín aquellas ratllas fou un article de son *ex-company*, Sr. Becerro, de Bengoa, qual també correcte escriptor, tingué la mala idea al formar una llista de célebres escriptors literaris, de fer apareixer lo nom de Clarín barrejat entre 'ls demés, sense posarlo en siti preferent.

«Yo no quiero—diu Clarín—escudriñar la intencion con que mi ex-amigo y ex-compañero Becerro me mete en un montón debajo ó detrás de varios escritores (aquest subratllat no es nostre) regionalistas unos, otros no, algunos de los cuales alcanzaron fama merecida, eso sí, pero provincial (també va subratllada la paraula) puramente provincial. Armando de Palacio, tal i vé, a lo último, detrás de señores desconocidos más allá de Pajares.»

Y a continuació, en párrafo separat, afegeix:
«Por lo que a mí toca, protesto; yo escribo desde Madrid, desde Barcelona, desde Nueva York, etc. etc.; soy cosmopolita en cuanto a HUMILDE escritor.»

Aquesta, Clarín, la diu massa grossa y a fé que sembla estrany com no havent nevat s' hi hagi pogut fer tant.

¡Humil! y 'ns fa saber totas aquellas etc. etc. que volen venir a dir que escribe desde China, desde 'l Japó, desde Filadelfia, desde Russia, desde Siberia, y otras tantas etc. etc. y potser en castellá mateix, a no ser que vulgui que sien *dialectes del castellá* com ho es lo catalá, en sa opinió autorizada.

Humil escriptor qui escriu las ratllas que quedan en castellá y las següents?

«En cambio, el Sr. Becerro no cita multitud de beneméritos escritores provinciales, de asuntos asturianos y de fama asturiana que ocuparían con mejores títulos que otros, (v. g. Sanchez Calvo, Posada Armando Palacio y YO) un lugar en la lista.»

Los *literatos de la lengua*, Clarín, serán eminentes porque s' ho diuen uns a altres, si vosté vol; pero no s' ho diuen ells mateixos. A tots los hi viu, gracias a Deu, la seva respectiva ávia; la única que sembla que es morta y li donem nostre pesam més sentit, es la de vosté, encara que per lo vist, no la necessita.

Sab més d' alabarse que de regionalisme; deixi, donchs, l' últim y quedis ab lo primer, y 'ns evitará la tasca de posarlo en solfa.

LA TISIS

Los raigs Röntgen fa ja algun temps que facilitan considerablement lo diagnòstich mèdic, com s' ha pogut observar a Fransa y en l' extranger. Darrerament a París lo professor Bouchard demostrá clarament que 'ls derrames pleurètics y las lessions tuberculosas se regoneixian fàcilment en l' exámet d' recte per medi de la pantalla fluorescent. Molt bé 'ns sembla que 's diagnòstiqui una afecció, però quant millor sería millorarla o curarla! D' algunes mesos a aquesta part s' atribueixen als raigs X propietats terapèuticas, y certs clínichs, massa impacients, han pretés que 'ls raigs alemanys reemplaçarian ventajosamente la linfa de Kock, avuy passada de moda. Per ara no s' ha arribat a tant; no obstant, es necessari seguir atentament los experiments y observacions, capassos de fernos esperar que las aplicacions terapèuticas dels raigs Röntgen tinguin probabilitats d' éxit.

M. Lortet, sabí degá de la facultat de Medecina de Lyó, ha realizat ensaigs, que tendeixen a probar que las noves raeiacions al penetrar en l' interior dels teixits son susceptibles de modificar sa vitalitat y potser també d' exercir una acció parasitocida; é iguals ó semblants observacions han fet diferents experimentadors. En la societat Médica dels Hospitals los doctors Rendu y Castel reasumiren dias enrera un nou cas d' aplicació dels raigs X pera 'l tractament de las flegmasias agudas del aparato torácich.

A un jove de vint anys, ben conformat, se li presentá febra y decapiment. Al cap de dos dias se diagnosticá son estat de pneumonia adinámica. Als vuyt dias de tractament lo malalt havia millorat; després s' agravá brusquement, apareguent síntomas de bronceo-pneumonia gripal ab accessos de febre violenta, y, agravantse cada vegada més, lo professor Potain digué, al cap d' un mes d' haverse iniciat la malaltia, que patia una pneumonia caseosa aguda. Las espectoracions contenían bacilos de Kock y l' estat infecció s' accentuava, arribant a elevarse 'l termómetro fins a 40°5 y 40°8. M. Chantemesse diagnosticá infiltració granulosa del pulmó dret, y havent fracassat tota terapèutica, aconsellá a la familia que traslades lo malalt al camp, ahont li toqués l' ayre continuamente, y que no recorregués a cap medicament antipirètic.

En aquestas condiciones desventajosas y quan la situació semblava desesperada, l' pare del malalt, que estava enterat de las tentativas fisiológicas practicadas per M. Lortet en conillets d' indias tuberculosos per medi dels Röntgen, pregá als doctors Rendu y Castel que sometessin son fill a aquest tractament. Per deferencia y pera satisfacer los desitjos d' aquell pare desgraciado, encara que sense cap convicció personal, resolgueren ensajar lo sistema. Pera la part técnica dels raigs X se dirigiren a M. Ducretet, y aixís las cosas, someteren lo malalt cada dematí durant una hora a las radiacions Röntgen. Los raigs se concentravan y reflexavan en lo pit del malalt, y pera comprobar si passavan ben bé a través del cos, colocaren una planxa fotogràfica tancada en son march a la esquena del malalt. Al cap de cuarentacinch minuts la destaparen y trobaren reproduhits clarament las costellas anteriors y posteriors, los omoplats y una medarista. Com se ven, los raigs penetravan a través del parenquima del pulmó, per més que la planxa no permeté que s' precisés la disposició de las lessions pulmonaras.

Lo malalt no demostrá cap efecte fisiológico particular; no sentí cap sensació dolorosa; no se li observá augment de calor en la pell y tampoch presentá la menor modificació en lo pols ó en la respiració. Lo jove s' adormia casi invariablement durant la sessió.

Respecte a las consecuencias terapèuticas, foren bastant rapidas. La primera aplicació dels raigs X se li feu 'l dia 13 de Juliol, y 'l 16 se notá un cambi radical en la evolució de la malaltia. Desaparegué la febre y aumentá la gana; lo 20 de Juliol durant la radiació se li presentá una erupció eritematosa semblant a la que causa una insolació y que s' produheix generalment al aplicar los raigs X. Més endavant l' eritema s' extengué progressant rapidament fins al 28 de Juliol; després se produhieren flicenas, esdaras, etc. Mentrestant la millora en l' estat general del malalt, continúa ab regularitat y las modificacions locals del pulmó foren com las del estat general, notantse més opacitat y bon só al fer la percussió. En resum, la curació era un fet lo 28 d' Agost, y quan lo 4 d' Octubre 'l malalt se n' aná a fora, estava ja ben bé, havent continuat desde llavors sense novetat.

¿Qué se n' pot deduhir d' aquest fet? Los escéptichs dirán: fou pura casualitat. Es possible. No obstant, la millora franca s' iniciá als tres dias d' aplicarli 'l malalt los raigs Röntgen y continuá sens interrupció fins que s' hagué curat. ¿Com poden obrar aixís los raigs invisibles? Just es suposar que, a exemple dels bolets y la floridura, que moren quan se 'ls exposa a una llum intensa, 'ls microbis de las fermentacions patológicas perden sa vitalitat y cessan de multiplicarse quan los hi tocan los raigs, quina acció química es certa, poguent sobrevenir en las profunditats dels teixits una atenuació de la virulencia microbica per l' estímul de la que exerceixen los raigs solars en lo bacoilo de la difteria, apart do que la revolució energética y persistent produhida per los raigs X ha de representar son paper en la modificació del medi patológico. Si tals perturbacions tróbcas experimenten los teguments, está justificat creure que en l' interior dels teixits se poden produhir perturbacions del mateix ordre y que

parenquima del pulmó degué impresionarse tant activament com la pell.

Sia com vulla y sense per aixó assegurar la influencia dels raigs X, los doctors Rendu y Castel diuen ab rahó: «Es probable que, a no trigar, se repeteixin tentativas de la mateixa classe y sabréu á que atení-nos sobre 'l valor terapéutic del nou agent físich». La observació que acabém de resumir constitueix fins aquí un fet únic, lo qual li dona gran importancia, puig servir de base per practicar investigacions ulteriors, fent-la al mateix temps digna d' ésser coneguda.

ENRICH DE PARVILLE.

Noticias de Cuba

La premsa nort-americana últimament arribada, publica extensos cablegramas donant compte de la captura de Rius Rivera.

A las noticias ja conegudas sols afegixen los diaris yankees que las foras del general Hernandez de Velasco, tingueren informes del lloch en que s trobava lo successor de Maceo, quals avansadas foren acomesas á las tres del matí.

La esposa de Rius Rivera se troba á Nova York, en companyia de la familia de Estrada Palma.

«The New York Herald» diu que s creu com molt verossímil que la captura del cabecilla portorriqué se deu á que Máximo Gómez ordená á Rius Rivera que abandonés á Pinar del Rio y s unís á las partidas del «generalísimo» á Santa Clara, suposantse generalment que han sigut nombrats Roloff ó Juli Sanguily, pera succehirlo en lo mando de Pinar del Rio, y quan Rius Rivera, ab uns 100 homes se dirigia cap á Orient, próxim a troyxa de Mariel, fou derrotat y fet presoner.

En una «interview», Rivera ha dit: «que no ha sigut derrotat, sino únicament sorpres, y que un jefe de tant mérits com valor, havia sigut nombrat pera reemplaçar-lo, pero no 'l nombra.

Las restants manifestacions fetas per lo presoner, careixen d' interés.

També dona compte la premsa americana, en un telegrama fetxa primer del actual, d' haver sigut detingut á Cienfuegos, per ordre del general Weyler, lo jefe de policia senyor Merina, alguns inspectors y 25 personas més.

Segons lo corresponsal, mentres lo Capità general de Cuba estava visitant l' Hospital de Marina, ahont hi havia 20 malalts, pogué comprobar que 'ls aliments dels malalts eran de pitjor qualitat que 'ls que servían al Hospital Militar, ahont existeixen 300 malalts. Lo general Weyler dona immediatament las ordres oportunas pera remediá lo mal, y afegí que qualsevol persona que privés als malalts de lo que 'ls hi está assignat, seria castigada ab tota severitat.

Se diu que está complicat en aquets fets escandalosos un rich propietari, membre de la Diputació provincial de Santa Clara. La responsabilitat alcansará á altres molts, que s creu han de ser detinguts.

A Santa Clara ha sigut pres Joaquim Peña, editor de «El Universo».

Lo comandant militar d' una ciutat de la mateixa provincia telegrafia fa poch dias, pregant al general Weyler que se suspenguessin las operaciones contra un cabecilla d' aquella comarca, puig tenia noticias de que s anava á presentar.

Lo governador general de Cuba replicá que no suspengués les operaciones y que la vida de tots los cabecillas é insurrectes que deposin sas armas, seria respectada.

En lo mateix despaig, fetxa 2, diu lo «New York Herald» que existeix gran escassetat d' aygua á Santiago de Cuba y que las autoritats han adoptat algunas precaucions. Un comerciant anomenat Michalson ha ordenat á son corresponsal á Filadelfia que li envihi aygua en lloch d' un cargament de minerals.

Lo vapor «Erndale», que arribá ab 400 toneladas d' aygua, las vengué immediatament.

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del Alcalde Sr. Folguera tingué lloch ahir á las nou de la nit la de segona convocatoria á la que hi assistiren los regidors senyors Benavent, Vidiella, Canissá, Abelló, Vergés, Mas, Pallejá, Sardá, Piqué, Massó, Dalmau, Borrás y Jordana.

S' aprobá l' acta de la anterior, després de fer constar los Srs. Jordana, Benavent y Vidiella que hi havia algun concepte que mereixia aclararse.

La Corporació quedá enterada de que de las disposiciones insertadas en los Boletins Oficiales de la última setmana no 'n resultava cap d' interés pera la mateixa.

Després d' un petit incident quedá aprobat lo dictamen de la secció de Foment donat á la sollicitud del senyor President de la societat anònima del Manicomio de Reus, concedint á aquesta 4150 pessetas pera l' arreglo de camins ab condició de que s' hi havian d' emplear alguns individus de la Brigada Municipal.

Quedá aprobat lo dictamen de la secció de Foment donat á la sollicitud de D. Pellicer.

L' Ajuntament se doná per enterat del dictamen de la secció de Govern referent als senyors regidors que han de cessar lo dia 30 de Juny en son càrrech.

Se procedí al sorteig del regidor que havia de cessar pera 'l disticte quart en lo que hi entrava lo senyor Folguera, lo Sr. Bartulí y 'l Sr. Agudé, tocant á aquest últim.

També se sortejá pera veure á qui tocaria cessar per lo districte sisé, y tocá en sort al regidor D. Hipólit Montseny.

En las próximas elecciones s' elegirán catorze regidors.

Lo Sr. Folguera manifestá que seguint la costum los senyors regidors que assistiren á la funció de dijous á la nit á la Iglesia de Sant Pere acordaren confiar l' estandart pera la professó del vinent diumenge, al Comandant Militar d' aquesta plassa, D. Joseph Caballero.

Quedá aprobat.

Y ab la aprobació de varis comptes de particulars s' aixecá la sessió.

CRONICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 17 de Abril de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	760	74	0.0	5.7	Ras	
3 t.	760	70				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol.	6	13	S.	Cumul	0.3
3 t.	Sombra		17	S.		

Lo *Suplement* á *Lo Somatent* que cada dia veyá la llum pública en nostra ciutat desde avuy deix de publicarse, en virtut d' haver acordat los qui l' escrivian, los redactors de la suspea *La Renaixensa*, fer sortir un diari catalanista á Vendrell, que veurá avuy mateix la llum ab lo títol de *La Renaixensa* ó de *Lo Renaixement*.

Los nostres estimats y bons companys al escullir la vila de Vendrell pera fer sortir lo nou periódich, han tingut en compte la facilitat de comunicacions que hi ha entre la capital del Principat y dita vila, lo qual los hi permeterá omplir totes aquellas seccions que s trobavan en falta en lo *Suplement* nostre.

Desitjém al successor de *La Renaixensa* que vinga á la llum ab tota felicitat y que durant la seva vida no mes disfruti de prosperitats.

Aquesta nit se posará en escena en lo teatret de la societat «Juventud Reusense» las xistosas comedias *La butifarra de la llibertat* y «*Las píldoras de Hollowy*» acabant ab l' acostumat ball.

A las quatre de la tarde d' avuy, la cuadrilla de Senyoretas toreras donará la anunciada corrida en la Plassa de Toros de Tarragona.

Lo valent y simpátich company de causá que ab lo títol de *Lo Regionalista* se publicava á Barcelona y que, com *La Renaixensa*, fou també objecte de la ira dels centralistas, motivant sa suspensió, ha sigut reemplaçat per altre del mateix nom que ha comensat á veure la llum pública en la immortal ciutat de Girona.

Lo primer número que ha arribat á nostras mans y que ab verdadera fruició y entusiasme hem llegit, es digne successor y continuador de las brillants campanyas que son homónim emprendué y sostingué desde la capital de nostre Principat.

La mateixa concisió d' estil, lo mateix vigor de frase, lo concepte viril de sempre, la sinceritat may desmentida, farán també que 'l públich llegeixi ab interés sos escrits, lo que es lo mateix que guanyar prósselets pera la nostra causa.

Encoratja en veritat l' ànim lo veure que lluy de decaure l' esperit dels que defensém la causa catalana ab las trabas y persecucions de que se 'ns fa objecte, se mostri mes y mes errogant y mes disposat encara á lliurar batalla contra 'ls que dintre poch temps lo haurém reduhit á la mes completa impotencia.

Al saludar, donchs, avuy á *Lo Regionalista* y desitjarli que molt prompte pugín assaborirse los bons ruyts que son d' esperar de la santa causa regionalista, creyém per demés encoratjarlo á que perseveri en lo camí emprés, donchs ab la lectura de son primer número se veu palpablement que, grácias á Deu, coratje suficient te pera portar esfors poderós á la empresa que persegüim.

Aquest primer número de que parlém y que á no duptar serán molts y molts los que desitjarán tenirlo coleccionat per sa sanitosa lectura, pot demanarse á D. Pau Bolart en son kiosko de la plassa de la Constitució, qui l' entregará de franch al que 'l solliciti.

Aquesta tarde tindrà lloch en lo «Frontón Reusense», á la hora anunciada, lo primer partit de la temporada y després del jugat per los joves pelotaris á 25 tantos hi haurá l' anomenat gran á 50 tantos en lo que hi lluytarán Beloqui y Altamira contra Gamborena é Illana, tots coneguts de nostre públich y per tant fa esperar que resulti un partit de fortas emocions.

A las deu d' aquest matí tindrà lloch la solemne y poetica festa de la Coronació del Senyor en la Iglesia Parroquial de la Puríssima Sanch.

L' angelic filla Virginia de nostre particular y apreciat amic D. Eugeni Mata, Director del Institut, ha sigut la distingida per la Junta de la Real Congregció de la Sanch, pera posar la corona á Nostre Senyor en dita festa.

Ab tal motiu y en virtut de ser lo President de la societat de socis protectors de la Banda Municipal, los individuos que componen aquesta, han acordat acompanyar á la filla del Sr. Mata y á sas companyeras, desde la casa que habita, Arrabal de Santa Agna núm. 41 á la Iglesia.

Segons nostras noticias l' acte de la Coronació del senyor, resultarà una festa que si en res desmereixerá de las celebradas en los anys anteriors, tal vegada sia dels mes espléndits.

Ahir ab lo drama, «*De Mala Raza*», debutá en nostre teatre la companyia comica dramática que dirigeix lo primer actor Sr. Fuentes.

L' obra fou bastant ben interpretada en conjunt sobressurtint la actriu Sra. Guillem y 'l senyor Fuentes en sos respectius papers.

Lo monolech «*Honor sin conciencia*» que era estreno, fou del agrado del nostre públich y la comedia «*Sueño dorado*» nos feu passar un rato distret y divertit.

Com en tofa nit de debut notarem que tots los artistas treballaban un xich cohibits, lo que feu que la seva tasca resultés ab los indispensables llunars de sempre.

En un de nostres números próxims, donarem lo concepte que 'ns mereixi la companyia del Sr. Fuentes en conjunt, y de las parts, donchs una sola audició ó representació, no es prou pera que d' ella ne doném un judici.

Avuy aquesta nit en los salons de la societat «Centro Republicano Democrático Autonomista», tindrà lloch un lluhit ball ab orquesta.

Diuen de Montblanch que s' está gestionant la electricitat pera l' alumbrat públich, del que s encarregaria en tal cas una important companyia.

Los traballs fets fias ara, fan esperar l' éxit dels propósitos que animan á aquell vehinat.

En los salons de la concorreguda societat «El Alba» avuy tindrà lloch un lluhit ball amenisat per la brillant banda «Juventud Reusense».

Llegim en un colega barceloní:

«Amichs de donar al César lo que es del César, devém ocuparnos d' un fet digne de menció, pera que 's vegi que no tot han de ser, per lo que atany al servey de Correos, valors suatrets, bitllets evaporats, fracturas de sobre, etc., etc.»

Un amic nostre, habitant á San Gervasi de Caselas, ha rebut una carta, oberta, no á propósit de que s' enterés tot lo mon, com aqueixas que veuen la llum en los periódichs, sino oberta per descuyt y contenint ademés la sobrosa lectura d' un bitllet del Banch d' Espanya.

La carta fou expedida á Port-bou, y 'l carter de San Gervasi s' ha fet lliurar recibo pera acreditar que la carta oberta y bitllet corresponent arribaren intactes á son destí.

Ab aixó te un argument mes lo qui digné que 's perden totes las cartas que no s' escriuhen.

SECCIO LITERARIA

A

Josephina Huguet (1)

Dels vergers de Catalunya n' ha sortit un rossinyol; un rossinyol que tot' hora entona cançons d' amor: cada nota una tendresa, un poema cada cansó.

Arréu, de sa gola, brollan els més arrobadors mots, sempre febles com els besos que l' oreig dona á las flors, sempre suaus com els murmuris del cristallí rierol.

Tant als més íntims afectes dona sublim expressió, que, fins esmentant tristesses, al seu plany de desconhort, se 'n entra dintre de l' ànima per vessar'hi mel á dolls.

De sa ven l' accent dolcíssim percuteix á dins del cor, y sas notes delicadas arroban 'ls sentits tots y enlayran y condueixen á somniadas regions?

Oh diva, afalagadora, del cel del Art estre hermos, qu' has vingut ab tas cantúries á omplir de goig nostres cors: ¡dels vergers de Catalunya ets tú 'l mágióh rossinyol!

P. MARTI PEYDRO.

Sabadell, Teatre dels Camps, 11 d' Abril de 1897.

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

Faig saber: Que haventse acordat per la Junta Municipal adoptar per a l' proxím exercici de 1897-98 los medis d' encabessaments gremials, arrendament á venda lliure y repart vehinal per fer efectiu lo cupo de Consums y sal senyalat á aquesta ciutat; per l' ordre que quedan expressats, se convoca als gremis que desitjin concertar los referits encabessaments per lo terme del citat any eoonómich per que acudin á sollicitarlos en aquesta Casa Capitular y devant la comissió corresponent en los dias del mes actual y horas següents:

Dia 20, á las deu del matí, tractants en carn de bestiar llanars, vacunas y cabrias; á dos cuarts d' onze tractants en carns de tocino; á les onze tractants en petroli y similars; á dos cuarts de dotze tractants y venedors d' olis de las demás classes; á las dotze tractants y venedors d' ayguardent alcohol y licors; á dos cuarts d' una tractants en vins de totas classes; á la una tractants en cervesa, sidra y zacolí.

Dia 21: á las 10 del matí tractants en arrós y sas farinas; á dos cuarts d' onze tractants en blat y sas farinas; á las onze tractants en civada, clomas, grans y llegums; á dos cuarts de dotze venedors de peix fresch; á las dotze tractants en pesca salada; á dos cuarts d' una tractants en sabó fort y moll; á la una tractants en sabó vegetal.

Dia 22: á las onze del matí, tractants en carbó cok; á dos cuarts de dotze tractants en conservas de fruitas y hortallissa; á las dotze tractants en sal comú.

Per a l' acte de estipular las bases del extracte se posará de manifest als gremis referits lo pressupost obrant en lo Negociat respectiu d' aquests Secretaria Municipal, en lo que constan las cantitats que han de ferse efectivas per cada una de las citadas especies, sent indispensable per a la admissió y válit de proposicions existeixi previ acord de las dos terceras parts dels egremiats, de conformitat á lo disposat en lo Reglament del ram, en cual cas dits interessats autorizarán á dos ó tres d' entre ells per a 'ls efectes del conveni y entendres directament ab la Comissió delegada per l' Excm. Ajuntament dema presidencia.

(1) Aquesta poesia fou lliensada desde 'l públich del teatre de Sabadell en obsequi á la célebre artista á qui va dirigida, la nit del passat diumenge.

Segons nota que se 'ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat ahir per varias especies puja á 1329'80 pessetas.

La «Fanfare Lyonnaise» arribá ahir nit á Barcelona en lo tren de França. Passaren á rebre en la estació una delegació del Ajuntament, lo senyor cónsul general de França ab varis de sos compatriotas de la colonia francesa, la banda municipal y la «Harmonie française» de Barcelona.

Després de las presentacions, las bandas formaren una comitiva, obrint lo desfil la «Harmonie française», després la banda municipal y després la «Fanfare Lyonnaise». Ditas bandas tocaren alternativament.

La comitiva seguí varis carrers, passant á saludar al Ajuntament.

Correspondencia

GIRONA 16 Abril de 1897.

Sr. Director de Lo SOMATEN.

Apreciat company: Trasladat per assumptos comercials en aquesta invicta ciutat de Girona, he tingut lo plaher d' estrenyer la má de nostres benvolguts companys de causa, qui ab té y coratje treballan en pró de la important Assambla que 'ns te convocada la Junta de la «Unió Catalanista» per a l' dia 25 del corrent.

Ja per noticias rebudas, sabia que la próxima Assblea resultaría un acte importantíssim y de gran trascendencia per a la causa catalana, més avuy que prácticament he pogut rebre las moltas y bonas impresions y he tingut ocasió de veure l' entusiasme que ha despertat en tot Girona la nostra protesta, y estich més que convensut de que tot Girona està al costat de la causa catalana.

A més de las moltas adhesions que tots los dias arriban á má del digne president de la «Unió Catalanista» en Anton Suñol, son moltíssimas; y las que reb lo distingit advocat y president del «Centre Catalá» en Joaquim Botet y Sisó, lo qui, ajudat de sos companys de Junta y demás entusiastas, treballan ab constancia per a la bona organizació de la Assambla, de comú acord ab la Junta permanent de la Unió.

La Assambla tindrà lloch en l' espayós local del Teatre Principal, ocupant la presidencia l' escenari, la platea 'ls delegats y las demás dependencias del Teatre lo públich.

—Molts son los osequis que 'ls companys d'aquesta ciutat preparan per a rebre á sos correligionaris y també vol obsequiar als delegats ab una serenata lo coro federal, cantant algunas pessas de son vast repertori, figurant entre ellas una d' original d' un poeta gironí qual nom sento no recordar, que té per títol «Cansó de la terra» ab la música de «Guernik» de Arbola, qual lletra ha sigut publicada en lo nostre company «Lo Gironés.»

—L' apat que organisi lo «Centre Catalá», ha sigut confiát al conegut fondista en Joan Nicolás, dueny de la antiga Fonda Peninsular, lo qui 's proposa servir un soculent dinar, digne del crédito de que gosa dit fondista.

—La companyia dramática que 'n forma part la primera actriu D.ª Concepció Ferrer que actúa en lo Teatre Principal está organisant una funció extraordinaria per a la nit del dia 25, composta primer d' un acte d' una de las produccions del immortal fundador del Teatre Catalá, en Frederich Soler; segon un acte d' un dels aplaudits dramas del llorejat poeta fill de Girona, en Joaquim Riera y Bertrán; tercer lo «Mestre Olaguer» del mestre Guimerá, y quart «Qui compra maduixas» de nostre festiu escriptor en Emili Vilanova.

Molt bon acert ha tingut la empresa del citat teatre en organisar aquesta extraordinaria funció, lo que no deixarà de veures plé de gom á gom lo Teatre Principal.

—Me permeto, avans d' acabar aquestas mel gibradas ratllas, en donar las més expressivas gracias per part del digne president del «Centre Catalá» Sr. Botet y dels no menys dignes companys en Cergos, Durán, Franquesa y altres, esperant lo dia 25 per a tornarnos á veure en la Assambla en que 'ns tenen convocats á tots los bons catalans la Junta de la «Unió», en nostra hospitalaria é histórica ciutat de Girona, y tots units y ab coratje y fé en nostre programa, poguém cridar ¡Visca la Autonomia de Catalunya!

De vosté affcm. y company

Lo Corresponsal.

Y pers sa notorietat públiquis y fixis en los sitis de costum.

Reus 17 Abril de 1897.—L' Alcalde, Eusebi Folguera.

Registre civil

del dia 16 de Abril de 1897

Naixements

Vicens Tormo Castelo, de Teodoro y Josepha.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Margarida Pamies Ramos, 27 anys, S. Pere alt 26.

Matadero Público

Bestiars sacrificats per a l' consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos.	Grams	Satisfet	Pts. Cts
Bous	1	150	200	30	16
Badellas	3	459	600	91	92
Bens	60	1006	600	201	32
Cabrits	2	10	800	2	16
Tocinos	15	1033	500	233	37
				563	93
Desputllas de bestiar de llana y pel				25	25
Total adeudo				589	18

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Pascua de Resurrecció.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á dos cuarts de vuyt del matí tindrà lloch la Comunió general per las fillas de María Inmaculada acabantse ab la visita á la Verge; á las cinch de la tarde se explicará la indulgencia plenaria en Ntra. Senyora dels Dolors. Dilluns de Pascua se celebrará la Comunió general per los terciaris del P. Sant Francesch.

Lo dimars á las nou del matí s' acabarà una Missa en honor de S. Anton de Padua á impulsos d' una persona devota; y á las 7 de la tarde se darà la benedició papal en Ntra. Sra. del Carme y desseguida s' farà la funció setmanal de Sant Anton.

Sant de demá.—Sant Vicens.

SECCIO COMERCIAL

BOLSI DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'47	Fransas	
Exterior	77'47	Cubas velles	94'37
Colonial	77'75	Cubas novas	78'37
Norts	23'10	Aduanas	94'19
Obligacions Alicantina	79'78	Obliga. 3 0/0 Fransas	51'

PARIS

Exterior	60'43	Norts	
----------	-------	-------	--

GIROS

Paris	25'10	Londres	32'25
-------	-------	---------	-------

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'47	Fransas	
Exterior	77'47	Orenses	
Amortisable	77'	Cubas 1886	94'37
Aduanas	96'12	Cubas 1890	78'37
Norts	23'10	Obs. 6 0/0 Fransa	94'
Exterior París	60'43	Obs. 3 0/0	51'85
París	28'65	Londres	32'85

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia cómic-dramática

del primer actor y director

Don Francisco Fuentes

Funcions per a avuy.—Tarde: Se posará e ascena la comedia en 3 actes «María del Carme» y 'l juguet en un acte «La primera postura».—A dos cuarts de 4 en punt.

Nit: 2.ª d' abone.—Lo celebrat drama en 4 actes «Mancha que limpia» y 'l juguet cómic en un acte «La cáscara amarga».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al Paradís 2.

A tres cuarts de 9 en punt.

FRONTON REUSENSE

Inauguració de la temporada

per a l' dia 18 d' Abril

Se jugará un partit á 25 tantos entre 'ls joves pelotaris y seguidament tindrà lloch un á 50 tantos entre 'ls renombrats y esplandits pelotaris blancs: BELOQUI y ALTAMIRA, contra blancs: GAMBORENA é ILLANA.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y 3.ª

8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes (Per Vilafranca)

12'44 t. mercancias, segona y tercera.

1'55 t. correo (per Vilafranca)

De Barcelona a Reus

5'25 m. (per Vilafranca)

9'46 m. (per Vilafranca)

15'8 t. per id.

7'33 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes)

De Reus a Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora a Reus

4'21 m. — 8'00 m. — 12'08 t. — 6'04 t. — 7'36 n

De Reus a Tarragona

8'39 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona a Reus

7'30 m. — 12'35 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus a Lleyda

8'10 m. — 5'23 t.

De Lleyda a Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus a Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia a Tarragona

11' m. y 6'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.

De Madrid y Zaragoza

De Lleyda y Huesca

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona los 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten de aquesta Administracion los 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Dev tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

ADMINISTRACION DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.

De id. directe 10'30 t.

De id. id. 1'30 t.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5'00 m.

Pera id. a las 2'00 t.

Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.

Pera id. id. (per idem) a las 2'00 t.

Pera Tarragona, directe a las 7'00 n.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas a las 8'00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 1'06 t.

Los pobles servits per peatons a las 9'00 m.

NOTA.—A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucia y Extremadura, que se deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde 1 dia 1 de Octubre de 1896.

Sortidas de Reus: 4'10, 9'06 matí; 2'32 y 5'43 tarde.

Sortidas de Salou: 4'56, 10'46 matí; 5'10 tarde y 7 nit.

Las horas se regelzen per lo meridia de Madrid.

SOFRE GRÍS DE BIABAUX

MINERAL FRANCES

Premiat en las Exposiciones Universals é Internacionals

AVIGNON, 1890.-LYON, 1894.-BORDEAUX 1895

Destrucció radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blanc, Anthracosis, etc., y contra las Formigas, Pugó, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu, donchs, exigir, a fi de no ser enganyat, la marca **EL VOLCAN** de la Companyia Biabaux, estampada en tots los sachos.

Representants: Senyor Joan Vilella y Companyia y Joseph Gambus y Anguera, Vilá (Bou) 12. --REUS.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Abril de 1897

LINEA DIRECTA PERA'L RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Abril directament pera Montevideo, y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

ESPAGNE

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Abril lo vapor «Provence»

lo dia 18 de Abril lo vapor «Fronton»

Consignataris a Barcelona, RIOL y C., Plaça de Palacio.—Barcelona.

PURIFIQUE V

EL AIRE PAPEL DE ARMENIA quemando PAPEL DE ARMENIA El mejor de los DESINFECTANTES

En interés de los enfermos y personas que les cuidan, los médicos recomiendan purificar el aire quemando PAPEL DE ARMENIA

Venta: Farmacias y Perfumerias POR MAYOR: CEBRIAN Y C. --BARCELONA

TOS CATARROS TOS CONSTIPATS TOS ASMA TOS

Sia de sauch herpética, sia humida ó seca, provingui de peccazon ó de irritació de gola, etc., prenentlos agradables é infalibles *Confitos* pectorals de *Miret* calman a las primeras presas, y avans d' acabar la capsas se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, facilitant en tots cassos la expectoració admirablement. Preu de la capsas de 24 presas *cuatre rals*. Dipòsit en Reus, farmacia SERRA, Arrabal Sta. Ana, 80 y Nova, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engrós deuen dirigirse al autor MIRET, farmacéutich, HOSPITAL (Barcelona). Madrid: SR. SANJAUME.—Horno de la Mata, 15, Dipòsit de productos químichs.